

מטעמי תורת זילים

פרשת שמיני – סוד שתיית היין ותיקונו

הקב"ה ציוה את אהרן שלא ייכנסו הוא ובניו הכהנים לעבודת המקדש כשהם שתויי יין שנאמר "יין ושכר אל תשתו אתה ובעמך ובביתך בבלאם אל אהל מועד ולא תמותו חקת עולם לדתיכם" (ויקרא א, ט).

ויש להבין, מדוע נאסר על הכהנים להיכנס שתויי יין לעבודתם במשכן ובבית המקדש אשר בירושלים, ואם עברו על כך אף התחייבו מיתה?

חטאם של אדם הראשון וחווה היה ביין אשר יצא מעץ הדעת

עץ הדעת טוב ורע' היה עץ גפן (עפ"י גמ' ברכות דף מ ע"א, 'אסתר רבה' ה, א ד"ה אמר רבי אחא) **וכפי שנאמר עליו "ענבו ענבי רוש"** (דברים לב, לב) (טור פטדה' לר' חיים הכהן על שו"ע הלכות שבת סימן רטא אות טו ד"ה יביא כוס אחת). והיה בעץ הזה **'טוב'** לפי שהיין מפקח את האדם (נשך הדעת טוב' על התורה לר' חיים ויטאל ספר במדבר דף ה ע"ב ד"ה ועל דרך רמז נכלל לתת עוד) **ובתנאי ששותה אותו כהוגן שאז הוא טוב ומטיב**. אך אם האדם שותה את היין שלא כהוגן אז ההיפך, שהיין מביא עליו יללה (יתוקפו של נס' לר' חביב חיים דוד סתהון דף מ"ד ד"ה ואם כנים אנטו) **כי כאשר ירבה לשתותו הוא ישתכר, ואדרבא יהיה לו דעת רעה וחסרון השכל וישליך עצמו באשפות וכיוצא בזה** (נשך הדעת טוב' לר' חיים ויטאל ספר במדבר דף ה ע"ב ד"ה ועל דרך רמז נכלל לתת עוד). **לכן עץ הדעת היה נקרא 'עץ הדעת טוב ורע' על שתי הבחינות יש בו** (יתוקפו של נס' לר' חביב חיים דוד סתהון דף מ"ד ד"ה ואם כנים אנטו), **שנותן דעת טובה וגם דעת רעה** (נשך הדעת טוב' לר' חיים ויטאל ספר במדבר דף ה ע"ב ד"ה ועל דרך רמז נכלל לתת עוד).

ה' יתברך ציוה את אדם הראשון לא לאכול מעץ הדעת כפי שנאמר "ויצו ה' אלהים על האדם לאמר מפל עץ הגן אכל תאכל: ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו" (בראשית ב, טז-יז). והנחש בא לפתות את חווה לאכול מעץ הדעת, וחווה אמרה לנחש כי נאסר עליהם אף לגעת בעץ שנאמר "והנחש הנה ערום מפל חית השדה אשר עשה יהוה אלהים ולאמר אל האשה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מפל עץ הגן: ותאמר האשה אל הנחש מפרי עץ הגן נאכל: ומפרי העץ אשר בתוך הגן אמר אלהים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו פן תמתו" (בראשית ג, א-ג), והיא אמרה כך למרות שלא באמת נאסרו בנגיעה (עפ"י רש"י בראשית ג, א). **ואז בא הס"מ אשר רכב על גבי הנחש הגשמי** (פרקי דרבי אליעזר פרק יג ד"ה הקנאה והתאוה והכבוד, 'ספר הבהיר' לר' נחוניא בן הקנה בסוף הספר אות ר' ד"ה שאלו תלמידיו, זוהר פרשת בראשית דף לה ע"ב והנחש רבי יצחק) **ונגע בעץ הדעת** (יין המשומר' לר' נתן שפירא דף י ע"א ד"ה ונלעיד נתן, 'מקדש מלך' לר' שלום בואגלו על זוהר פרשת שמיני דף מ ע"א ד"ה וחווה חפצה לבטל) **כי להראות לחווה שלא מתים אם נוגעים בו** (יין המשומר' לר' ט"י ע"א ד"ה בשעה שאמר).

חווה לא שמרה את ציווי ה' לא לאכול מן העץ והלכה וסחטה את הענבים שבצד הדעת (ראה 'בראשית רבה' יט, ה) כדי להוציא את 'השמרים' שהם הפרי ואשר משם יניקת 'החיצוניים' על מנת שיישאר היין צלול. **אך לא עלה בידה להפרידם** (יין המשומר' לר' נתן שפירא דף י ע"א טור ב ד"ה וכשראתה חוה) **והיה היין בלא סינון** (עפ"י 'מאמר קשיטה' להר"מ מפאנו סימן מ' ועיי"ש) **בעוד צבעו אדום, כי הס"מ כולו אדום** (שתי ידות' על התורה פרשת תצוה דף סד ע"א טור ב ד"ה על כן יודיע דת ודוק), **ונעשה לכוס 'תרעלה' מחלקם של 'החיצוניים'** (יין המשומר' דף י ע"א ד"ה כלל העולה, שתי ידות' על התורה לר' אברהם חוקני פרשת תצוה דף סג ע"ב ד"ה ועתה נבאר חטא). **ואז חווה שתתה ונתנה גם לאדם הראשון לשתות ממנו** (בראשית רבה' יט, ה) **ובזה עברו שניהם על האיסור "ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו"** (בראשית ב, ז) **כי השתיה שלהם היתה בכלל איסור אכילת הענבים של עץ הדעת** (שתי ידות' על התורה פרשת תצוה דף סד ע"א טור ב ד"ה על כן יודיע דת ודוק) (להרחבה בטעם שחווה סחטה את הענבים ראה מאמרנו לפרשת האינו – איסור שתיית יין נדף).

אם אדם הראשון היה ממתין עד הלילה (מדרש תלפיות לר' אליהו הכהן ענין אדם הראשון ד"ה 'אדחיר חטא שחטו' בשם שפתי כהן) **עת כניסת שבת קודש** (שפתי כהן על התורה פרשת בראשית ד"ה עד במדבר אמר רבי יצחק, 'אור החיים הקדוש' וקרא יט, כז), **אז הוא היה מותר ביין** (טור פטדה' לר' חיים הכהן על שו"ע הלכות שבת סימן רטא אות יא סוף ד"ה מאחר כי למעלה) **ואדרבא הוא היה גם מקדש עליו. לכן חטאו של אדם הראשון היה שהקדים לשתות מן היין של עץ הדעת קודם זמן היתרו** (אור החיים הקדוש' וקרא יט, כז), **לפי שהיה 'משומר בענביו' דווקא כדי שיקדש עליו את היום**. ובמעשה זה האדם חיללו והפרידו ועשה את 'הקודש' לחול' (שפתי כהן על התורה פרשת בראשית ד"ה עד במדבר אמר רבי יצחק). **ואף על פי כן השבת הקדושה הגינה על אדם הראשון שלא יתקיים בו העונש "כי ביום אַכְלָךְ מִמֶּנּוּ מוֹת תָּמוּת"** (בראשית ב, ז) **וניצול אז מן המוות** (טור פטדה' לר' חיים הכהן על שו"ע הלכות שבת סימן רטא אות יא סוף ד"ה מאחר כי למעלה).

שתיית היין על ידי אדם הראשון וחווה הביאה את המיתה לעולם

רבותינו אסרו את שתיית היין ביסעודה המפסקת' של תשעה באב, כי בעבור שתיית היין על ידי אדם וחווה בימי בראשית באה מיתה לעולם ונגרם חורבן לשני בתי המקדש על ידי עוונות 'עבודה זרה' שפיכות דמים ו'גילוי ערות' שכולם נמשכו בעבור אותו היין שגרם הס"מ להשקות את חווה ואדם הראשון. **לכן השותה יין בסעודה של תשעה באב בעוד שבעבור היין עצמו נחרב המקדש, הרי זה נותן כוח לס"מ לגבור** (ראה גמ' תענית דף ל ע"א ע"ב). והחמירו בו שאם אדם שותה אז יין הרי הוא בכלל אלו שאינם מתאבלים על ירושלים ולכן לא יראה בבניין בית המקדש ובשמחת ירושלים (מנחת אליהו למחבר ישבט מוסרי פרק לא ענין הפורים דף נ"א ד"ה ועם זה נבא לביאור). **וזה הטעם שבזמן רבותינו היו משקים את האיש היוצא להריגה בכוס של יין עם לבונה, לבד מהטעם שלא ירגיש כל כך את צער המיתה עוד רצו לרמוז לאיש הזה שהוא תפס בדרכי הנחש הקדמון וחטא לאלקיו, והלך בדרך מי שהמשיך מיתה לעולם על ידי היין, וזה גרם לו את מיתתו** (מדרש תלפיות' ענין בגדי כהונה ד"ה 'גם מתיישב קושיות' והוסיף שהלבונה רומז שצריך היה להתלבן מכל מום).

מטעם זה אמרו רבותינו שלא נברא היין בעולם אלא לנחם אבלים שנאמר "תִּנְנוּ שְׁכָר לְאוֹבֵד יַיִן לְמַרִּי נָפֶשׁ" (משלי לא, ו) (ראה גמ' סנהדרין דף ע ע"א בשם ר' חנוך גמ' עירובין דף סה ע"א בשם ר' חנין) **כי על ידי היין נמשכה המיתה וגם הטומאה בעולם בימי אדם הראשון וחווה, לכן דווקא על ידי היין ראוי לנחם את האבל כדי לומר לו שאין רע יורד מלמעלה אלא הוא שגרם זאת בעצמו על ידי היין ששתה בימי בראשית מידי הנחש, שהרי כל הנשמות היו כלולות בתוך גופו של אדם הראשון, ולכן כולם נמצאו בחטא**. וכיון שנמצא כי האדם האבל על קרובו גרם לעצמו את המיתה אשר באה אל ביתו, לכן ראוי שייקח בזה נחמה באומר 'עוונותי הטו אלה, ולא הקב"ה גרם לי. ואם אני הרעותי את עצמי אז ראוי לי לקבל נחמה ולבלום פי מלדבר, וכך יהיה גם כפרה על העבר" (מדרש תלפיות' למחבר ישבט מוסרי ר' אליהו הכהן ענין בגדי כהונה ד"ה 'הקדמה זאת יובן).

א"ה ובלי נדר ספר "מטעמי תורת חיים" צפוי לצאת לאור ממש בקרוב, וכאשר ייצא נפרסם ונודיע לרבים. **יישר כוח לכל הקוראים והממתנים!**

וַיִּתְגַּל בְּתוֹךְ אֵהָלָהּ" (בראשית ט, כ-כא) וכן הלאה (יְלִקוּט שְׁמֵעִי בְּרֵאשִׁית פָּרַט ס' ד"ה דרש עבר גלילה) והם כולם לשון ווי, לפי שהס"מ ניסה להחטיא את אדם הראשון ולקורו יי"ג עיקרי התורה שהם יסוד בניין (מדרש תלפיות; ענין בגדי כהונה ד"ה ויובן גם כן למה הביאו).

כל דבר שבקדושה הוא בין נדי להביא תיקון לחטא אדם הראשון

כיון שהקב"ה מלכותו בכל משלה, לכן ציוה לנסך יין במקדש כדי שימשך ברכה ממקום שממנו 'המוות' כלומר מהיין, וזה על ידי הניסוך לפניו יתברך. ולכן גם כל דבר שבקדושה הוא על היין כדי לרמוז שהתחיל תיקונו על ידי הנסכים וימשך תיקונו בעשיית דברים שבקדושה על ידי היין (מדרש תלפיות) ענין בגדי כהונה ד"ה בהקדמה זאת יובן). ואכן כל דבר שבקדושה הוא עם יין (מדרש תלפיות; ענין יין ד"ה ומוה הטעם כל דבר. ראה זוהר פרשת בלק דף קפט ע"ב ד"ה והיא גפן כד, וכן זוהר פרשת אמור דף צה ע"א ד"ה ותניין בכלא בעינא) ויש סימן לדבר בפסוק "וַתֹּאמֶר לָהֶם הִנֵּן הַיֵּץ הַחֲדָלְתִּי אֶת תִּירוֹשֵׁי הַמְּשַׁמַּח אֲלֵהֶם וְאֲנִישֵׁם" (שופטים ט, ג) שהתיבה "הַמְּשַׁמַּח" היא ראשי תיבות היכן שמקדשים על כוס היין 'הבדלה מועד שבת מילה חתונה' (זכר דוד' לר' דוד זכות ממודיעא מאמור ראשון פרק ע"א דף קפ"ו ע"ב ד"ה ומוה הטעם תקנו לנו). ובכלל התיקון הזה של אדם הראשון הוא גם 'כוס של ברכה' (עפ"י מאמור שבתות ה' חלק שני להרמ"ע מפאנו ד"ה הדרן לסעודה), וכן ארבע כוסות של ליל הסדר (שליה הקדושי מסכת פסחים דף ז ע"א ד"ה ששם רמזו ז"ל, שתי ידות' לר' אברהם חזקוני פרשת צו דף ע"א טור א ד"ה כלל עולה מדברינו, 'תפארת שלמה' לר' שלמה מראמדסק לשבת הגדול דף ק"ע ע"א ד"ה ועתה בני שמע בקולי, 'ברך את אברהם' לר' אברהם פאלאגני פרשת וישב דף כח ע"ב ד"ה עתה אקום).

השבת הגינה על אדם הראשון אחרי החטא והוא ניצול מן המוות, והקידוש שנעשה בה כיום ליל שבת מתקן חטא אדם הראשון ששתה יין (טור פטדה) לר' חיים הכהן תלמיד מהרח"ו חלק או"ח הלכות שבת סימן רע"א, יא בהקדמה) בלא עשיית קידוש, כי לא המתין לשבת קודש (מדרש תלפיות; ענין אדם הראשון ד"ה אדה"ר חטא ששחט בשם שפתי כהן. ראה 'ר' אה"א איש ח"י שנה שנה בהקדמה ד"ה ולכן בעת שאמנו). ולכן אסור לטעום כלום מעת שכנסה השבת עד לקידוש ואפילו לא לשתות מים, וגם זה הוא תיקון למה שאכל אדם הראשון מעץ הדעת (טור פטדה) לר' חיים הכהן תלמיד מהרח"ו חלק או"ח הלכות שבת סימן רע"א, ד ד"ה אסור לטעום). וכן משום כך נשים חייבות בקידוש כי הוה היא זו ששחטה את הענבים ונתנה לאדם הראשון לשתות. ועוד הטועם מהכוס יין פוגם אותו לקידוש (ראה שו"ע או"ח סימן רע"א, יא), לפי שאדם הראשון קלקל בזה שיטעם' מהיין לפני השבת (טור פטדה) לר' חיים הכהן תלמיד מהרח"ו חלק או"ח הלכות שבת סימן רע"א, יא בהקדמה). וישראל חוזרים ומקדשים ביום השבת לתקן מה ששתה אדם הראשון מבעוד יום ואף על פי כן לא בירך עליו (מדרש תלפיות; ענין אדם הראשון ד"ה טעם הקידוש).

מפלתו של הנחש אשר התגבר בין להחטיא את אדם הראשון וחוה היה בפורים (ענין העדה' למחבר 'שבט מוסר' פרשת תצוה דף קכ"ב ע"ב ד"ה עוד נראה לפרש עד דלא ידע). כי המן הרשע היה גלגול הנחש הקדמון (מדרש אליהו' לר' אליהו הכהן בביאורו על מגילת אסתר דף ע"ה ע"א ד"ה יעם מה שנתבאר' ועיי"ש) שהוא הס"מ (ענין העדה' על מגילת אסתר דף קנ"ד ע"א ד"ה נתת לי נפש) ומרדכי היה גלגול אדם הראשון ואסתר גלגול חוה. וכיון שהנחש גלגל את מיתת חוה על ידי היין ששתה, לכן אסתר ביקשה להתחיל את תיקון החטא של אדם הראשון ולהביא את מיתת המן שהוא הנחש דווקא ביין כפי שהוא עשה לה בגלגול קודם (מדרש אליהו' לר' אליהו הכהן בביאורו על מגילת אסתר דף ע"ה ע"א ד"ה ע"ה מה שנתבאר), ורמזו לכך בבקשת אסתר "תַּתְּנֵן לִי נֶפֶשׁ בַּשְּׂאֵלְתִי וְעִמִּי בַּבְּקָשְׁתִּי" (אסתר ז, א) שסופי התיבות "תַּתְּנֵן לִי נֶפֶשׁ" יוצא "יין" (ענין העדה' על מגילת אסתר דף קנ"ד ע"א ד"ה נתת לי נפש). וכך אכן עשתה אסתר ושילמה לו גמולו בראשו (נמנחת אליהו' למחבר 'שבט מוסר' פרק לא ענין הפורים דף ע"ט ע"ב). ולכן חייבו חכמים 'לבסומי בפורי' כדי לסמות את עינו, שמפלתו היה ביין היפך מה שהחטיא את אדם וחוה ביין (ענין העדה' פרשת תצוה דף קכ"ב ע"ב ד"ה עוד נראה לפרש עד דלא ידע. וראה 'מגיד מישר' למלאך המגיד של ר' יוסף קארו פרשת ויקהל אור לייג אדר השני ד"ה יחלא לך למינדעי' שבמי הפורים מותר לשתות כל יין שירצה האדם והתענג ולהתפנק).

בימות המשיח שיתוקן חטא אדם הראשון תהיה שמחת יין

לעתיד לבוא כאשר תבטל 'הקליפה' מן העולם אז יהיה מותר גם לכהנים העובדים במקדש לשתות מהיין, כי אז יהיה כל היין כשר, ורמזו לכך כי התיבה 'שְׁכָר' היא אותיות התיבה 'קְשָׁר'. ויהיה גם מותר לאכול מעץ הדעת טוב, כי הרע יבטל מן העולם ויישאר כולו טוב (יין המשומר' לר' נתן שפירא דף כד ע"א ד"ה וכבר פירשנו). ולכן כיום אחרי שסוחטים את הענבים משתנה ברכתם ומתעלה, שהרי על הענבים מברכים 'בורא פרי העץ' וכשמשנתנים אחרי הסחיטה להיות יין מברכים 'בורא פרי הגפן'. מה שאין כן בשאר כל מיני פירות שבעולם, שכאשר הם משתנים נעשים גרועים יותר ומברכים עליהם גם ברכה פחותה 'שהכל נהיה בדברו'. והטעם לזה כדי להורות שלעתיד לבוא אחרי גמר התיקון של היין, מלבד שיתוקן הפגם וישלם החסרון עוד איכותו תגדל ותרבה יותר מאשר קודם הפגם, כי אז היה מעורב בו תערובת הרע ואילו לעתיד יהיה כולם טוב גמור ושלים (בניהו' לר' יוסף חיים מבגדד מחבר ספר 'בן איש חי' על גמי סנהדרין דף ע"ב ע"ב ד"ה שאין התיקון' וכתב שכן הוא בחלם אשר משתנה ברכתו ומתעלה וזה כי ע"י הדעת היה גם חיטה והדברים עליהם לכאן ולכאן. להרחבה על החלם ראה מאמרנו לפרשת תרומה – 'מעלת כבודו של החלם').

וזו הסיבה שהנביא המשיל את השמחה בימות המשיח לשמחת היין (ענין העדה' למחבר 'שבט מוסר' פרשת תצוה דף קכ"ב ע"ב ד"ה עוד נראה לפרש עד דלא ידע) כפי שאמרו רבותינו 'אמר הקב"ה לפי שבעולם הזה היין תקלה לעולם, לעתיד לבוא אני עושהו שמחה הדא הוא דכתיב "וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִסְפוּ הַהָרִים קָסִים" (ויאל, ד, יח)' (ויקרא רבה' פרשת שמני אות יב), וזה כדי לרמוז שהעולם יתוקן מחטא אדם הראשון וחוה שהחטיאם הנחש ביין (ענין העדה' לר' אליהו הכהן מחבר 'מדרש תלפיות' וישבט מוסר' פרשת תצוה דף קכ"ב ע"ב ד"ה עוד נראה לפרש עד דלא ידע). וגידול הענבים יהיה אז בדרך פלא, שעתיד אדם לקחת ענב אחד ולהניחו בזווית ביתו וייצא ממנו יין ללא צורך בסחיטה וללא סינון. כי הענב יהיה כמו חבית גדולה מלאה יין צלול שאין בו שמרים הצריכים סינון. וזה יהיה להורות על תיקון הפגם של הגפן מאכילת אדם הראשון (בניהו' לר' יוסף חיים מבגדד על גמי סנהדרין דף ע"ב ע"ב ד"ה שאין התיקון). ובהזרוע הענבים לקודם החטא של אדם וחוה עת שהיו טועמים בענבים טעם יין ללא צורך בסחיטה (ואבתת יחונת' על הפטרת יום א' דפסח ד"ה יואכאל מעבור הארץ מצות וקולו' וכתב שטעם זה מברכים על היין 'בורא פרי הגפן' ולא על היין משום שתחילת הבריאה לא נברא שיהיה יין אלא להיות גפן כמות שהיא) וכן יהיה במהרה בימינו, אמן.

ניתן לקבל את העלון בדוא"ל מידי שבוע, נא לשלוח בקשה לכתובת הבאה:
 alon.torat.haim@gmail.com
 ניתן ליצור קשר לתרומות עבור העלון וכן הנצחות והקדשות בדוא"ל הנ"ל או בטלפון נייד: 052-7675933 תזכרו למצוות!

<p style="font-size: small;">העלון לעילוי נפש רוח ונטמה של הילד</p> <p style="text-align: center;">מורדכי בן מרים</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p style="font-size: small;">העלון לעילוי נפש רוח ונטמה של הילד</p> <p style="text-align: center;">אלהיה שור</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">נלביע באי אדר אי התשפ"ב ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p style="font-size: small;">העלון לעילוי נפש רוח ונטמה של הילד</p> <p style="text-align: center;">מוריה בת רחל רזולנד</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">העלון גם לרפואה שלימה במהרה של ר' פנחס בן סימני סימנה הי"ו ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p style="font-size: small;">העלון לעילוי נפש רוח ונטמה של הילד</p> <p style="text-align: center;">עובדיה בן רחל ז"ל</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">ת.נ.צ.ב.ה.</p>
<p style="font-size: small;">העלון מופץ לעילוי נשמת</p> <p style="text-align: center;">מִדְּלוֹן בַּת לוֹנָה</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p style="font-size: small;">העלון גם לרפואה וזכירת שם</p> <p style="text-align: center;">מורייה בת רחל רזולנד</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">העלון גם לרפואה שלימה במהרה של ר' פנחס בן סימני סימנה הי"ו ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p style="font-size: small;">העלון לעילוי נפש רוח ונטמה של הילד</p> <p style="text-align: center;">מורייה בת רחל רזולנד</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">העלון גם לרפואה שלימה במהרה של ר' פנחס בן סימני סימנה הי"ו ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p style="font-size: small;">העלון לעילוי נפש רוח ונטמה של הילד</p> <p style="text-align: center;">מורייה בת רחל רזולנד</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">העלון גם לרפואה שלימה במהרה של ר' פנחס בן סימני סימנה הי"ו ת.נ.צ.ב.ה.</p>
<p style="font-size: small;">העלון גם לרפואה וזכירת שם</p> <p style="text-align: center;">מורייה בת רחל רזולנד</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">העלון גם לרפואה שלימה במהרה של ר' פנחס בן סימני סימנה הי"ו ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p style="font-size: small;">העלון גם לרפואה וזכירת שם</p> <p style="text-align: center;">מורייה בת רחל רזולנד</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">העלון גם לרפואה שלימה במהרה של ר' פנחס בן סימני סימנה הי"ו ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p style="font-size: small;">העלון גם לרפואה וזכירת שם</p> <p style="text-align: center;">מורייה בת רחל רזולנד</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">העלון גם לרפואה שלימה במהרה של ר' פנחס בן סימני סימנה הי"ו ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p style="font-size: small;">העלון גם לרפואה וזכירת שם</p> <p style="text-align: center;">מורייה בת רחל רזולנד</p> <p style="text-align: right; font-size: x-small;">העלון גם לרפואה שלימה במהרה של ר' פנחס בן סימני סימנה הי"ו ת.נ.צ.ב.ה.</p>